

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 180/09-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. mája 2009 predbežne prerokoval sťažnosť V. Š., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky pri vybavovaní jeho opakovaného podnetu z 3. novembra 2008 v konaní vedenom pod sp. zn. IV/1 Gn 1068/08 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. Š. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. marca 2009 doručená sťažnosť V. Š., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) pri vybavovaní jeho opakovaného podnetu z 3. novembra 2008 v konaní vedenom pod sp. zn. IV/1 Gn 1068/08.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal 9. júna 2008 Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru Bratislava III (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) trestné oznámenie pre podozrenie z trestného činu lúpeže podľa § 188 Trestného zákona, trestného činu výtržníctva podľa § 364 Trestného zákona a trestného činu poškodenia a zneužitia záznamu na nosiči informácií podľa § 247 Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť neznámy zamestnanec súkromnej bezpečnostnej služby B. O. B. Security, s. r. o., tým, že 1. apríla 2008 okolo 10 h v B. v električke č. 5 pri kontrole cestovných lístkov fyzicky zaútočil na cestujúceho, ktorý nemal cestovný lístok a ktorému sa revízor snažil zabrániť, aby vystúpil z električky. Zamestnanec súkromnej bezpečnostnej služby sotil tohto cestujúceho späť do vozňa, pritlačil o zadné sklo a z ruky mu vytrhol mobilný telefón. Keď si všimol, že ďalší cestujúci T. B. zaznamenáva na mobilný telefón celý incident, vytrhol mu telefón z ruky a zmazal vyhotovený záznam, potom mu mobilný telefón vrátil.

Uznesením sp. zn. ČVS: ORP-1553/1-OSV-B3-2008 poverený príslušník Policajného zboru odovzdal vec na priestupkové konanie, pretože podľa jeho záveru skutok nie je trestným činom. Podľa sťažovateľa je odôvodnenie uznesenia nedostatočné a nie je z neho zrejmé, prečo popísané konanie nenapĺňa znaky skutkovej podstaty žiadneho trestného činu. Podľa sťažovateľa poverený príslušník Policajného zboru ani nebol príslušný v tejto veci konať, pretože išlo o podozrenie z trestného činu lúpeže, o ktorom má konať vyšetrovateľ.

Sťažovateľ podal 8. júla 2008 proti uzneseniu sťažnosť. Prokurátorka Okresnej prokuratúry Bratislava III (ďalej len „okresná prokuratúra“) jeho sťažnosť zamietla, pričom ju podľa sťažovateľa odôvodnila len veľmi povrchno, keď uviedla, že „*pracovník SBS B. O. B. Security s tým, že vytrhol a zmazal zvukovo – obrazový záznam z mobilného telefónu a zároveň tento vrátil, nenaplnil svojím konaním skutkovú podstatu žiadneho trestného činu. Miera závažnosti takéhoto konania nie je na vyvodenie trestnej zodpovednosti, ale na prejednanie priestupku. Poverený príslušník PZ vo veci bol oprávnený konať, nakoľko z trestného oznámenia nevyplýva príslušnosť vyšetrovateľa PZ.*“.

Podnetom podľa § 31 a nasl. zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) adresovaným Krajskej prokuratúre v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“) sťažovateľ žiadal o preskúmanie uznesenia dozorujúcej prokurátorky. Krajská prokuratúra podnet sťažovateľa odložila ako nedôvodný listom č. k. 1 Kn 376/08-6 z 23. októbra 2008. Sťažovateľ sa podaním opakovaného podnetu generálnej prokuratúre domáhal preskúmania zákonnosti vybavenia jeho podnetu. Generálna prokuratúra mu listom z 5. januára 2009 oznámila, že jeho opakovaný podnet ako nedôvodný odkladá.

Sťažovateľ nesúhlasí so spôsobom vybavenia trestného oznámenia ani s vybavením podnetu a opakovaného podnetu. V sťažnosti uviedol: *„Ani poverený príslušník PZ, ani žiaden zo stupňov prokuratúry sa reálne mojím trestným oznámením a následnými podaniami nezaoberali. Poverený príslušník PZ, ktorý ani nebol oprávnený vo veci konať, vec odovzdal na priestupkové konanie bez akéhokoľvek posúdenia a odôvodnenia. Orgány prokuratúry moje následné podania posudzovali veľmi selektívne, nelogicky a moje argumenty doslova ignorovali a vôbec sa nimi nezaoberali. Zväčša sa uspokojili s odkazom na rozhodnutia a oznámenia nižších stupňov, ktoré označili za správne a zákonné. Fakticky sa teda mojím trestným oznámením žiaden z príslušných orgánov nezaoberal a tento nedostatok neodstránila ani GP SR.*

GP SR pri vybavovaní môjho opakovaného podnetu postupovala svojvoľne a príslušné právne normy aplikovala takým spôsobom, že úplne poprela ich účel a význam. Svoje závery skôr autoritatívne konštatovala, než zrozumiteľne, logicky a vyčerpávajúco vysvetlila. Nemám síce právo, aby bolo môjmu podnetu vyhovené, mám však právo, aby relevantné právne normy boli aplikované v súlade s ich znením a účelom a aby na moje relevantné námietky bolo v adekvátne reagované a aby spôsob a dôvody vybavenia môjho opakovaného podnetu boli dostatočne vysvetlené. GP SR však takto nepostupovala, čím porušila moje právo na inú právnu ochranu, garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že postupom generálnej prokuratúry pri vybavovaní opakovaného podnetu z 3. novembra 2008 v konaní vedenom pod sp. zn. IV/1 Gn 1068/08 bolo porušené jeho základné právo na inú

právnú ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, aby zrušil oznámenie generálnej prokuratúry z 5. januára 2009, vec vrátil na ďalšie konanie a prikázal generálnej prokuratúre opätovne vybaviť jeho opakovaný podnet z 3. novembra 2008.

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd upravených buď v ústave, alebo v medzinárodnej zmluve o ľudských právach, pokiaľ o ich ochrane nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnú neopodstatnenosť návrhu ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno

považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 124/03).

Základné právo na súdnu a inú právu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Takým orgánom môže byť aj generálna prokuratúra.

Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu je súčasťou základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo dotknutej osoby požiadať o ochranu svojich práv príslušné orgány prokuratúry, či už prostredníctvom podnetu, alebo opakovaného podnetu (§ 31 ods. 2 a § 34 ods. 2 zákona o prokuratúre), pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť príslušných orgánov prokuratúry zákonom ustanoveným postupom sa takýmto podnetom (podaním) zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyrozumieť. Súčasťou tohto práva dotknutej osoby nie je ale právo, aby príslušné orgány prokuratúry jej podnetu (podaniu) vyhovel (m. m. I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03 a III. ÚS 133/06).

Sťažovateľ tvrdí, že postupom generálnej prokuratúry pri vybavovaní jeho opakovaného podnetu došlo k porušeniu základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy tým, že generálna prokuratúra nedostatočne preskúmala postup povereného príslušníka Policajného zboru a podriadených prokuratúr v súvislosti s vybavovaním jeho trestného oznámenia a nereagovala na podstatné námietky, ktoré vzniesol voči ich postupu.

Sťažovateľ podaním z 9. júna 2008 oznámil okresnému riaditeľstvu skutočnosti, ktoré podľa jeho názoru nasvedčovali, že došlo k spáchaniu trestného činu, pričom sťažovateľ popísaným konaním nebol poškodený a oznamované skutočnosti sa dozvedel z internetovej stránky T. B., ktorý mal byť oznamovaným skutkom poškodený.

Ústavný súd už v rámci rozhodovacej činnosti v obdobných veciach uviedol, že právo na vznesenie obvinenia a trestné stíhanie inej osoby na základe podaného trestného oznámenia alebo na podanie obžaloby voči nej na súde prokurátorom nie je súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, III. ÚS 198/03). Oznamovateľ ani oznamovateľ, ktorý tvrdí, že je poškodený trestným činom, nemá ústavou zaručené základné právo, aby na podklade jeho trestného oznámenia bolo určité konanie kvalifikované ako trestný čin a vznesené obvinenie konkrétnej osobe. Posúdenie, či je dôvod na začatie trestného stíhania, alebo je potrebné prijať iné rozhodnutie v trestnom konaní, je vo výlučnej právomoci orgánov činných v trestnom konaní. Ústavnému súdu ako nezávislému súdnemu orgánu ochrany ústavnosti nepatrí preskúmavať ich rozhodnutia a postupy, pokiaľ namietané porušenie zákonnosti nemá súčasne za následok aj porušenie základného práva alebo slobody. Zo spisovej dokumentácie vyplynulo, že generálna prokuratúra sa vecou sťažovateľa zaoberala, jeho podnet riešila a zaslala mu vyrozumienie o spôsobe jeho vybavenia, čo ústavný súd považuje za ústavne akceptovateľný spôsob vybavenia jeho podnetu. Podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu má sťažovateľ právo len na to, aby jeho oznámenia, opravné prostriedky, resp. podnety boli vybavené, a k tomu podľa obsahu sťažnosti a jej príloh došlo.

Ústavný súd už v tejto súvislosti uviedol (IV. ÚS 55/09), že vymedzenie trestného činu, stíhanie páchatel'a a jeho potrestanie je vecou vzťahu medzi štátom a páchatel'om trestného činu. Štát prostredníctvom svojich orgánov rozhoduje podľa pravidiel trestného konania o tom, či bol trestný čin spáchaný a kto ho spáchal. Účelom tohto procesu je prioritne osvedčenie tohto vzťahu medzi páchatel'om a štátom a ochrana celospoločenských hodnôt, a nie bezprostredná ochrana individuálnych subjektívnych hmotných práv oznamovateľa trestného činu.

Zákonnou povinnosťou generálnej prokuratúry bolo na opakovaný podnet sťažovateľa primeraným spôsobom reagovať. Túto povinnosť generálna prokuratúra splnila tým, že v liste sp. zn. IV/1 Gn 1068/08 z 5. januára 2009 zaujala stanovisko k námietkam sťažovateľa. Skutočnosť, že generálna prokuratúra nepostupovala v súlade s predstavami sťažovateľa, nemôže zakladať porušenie jeho základných práv.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. mája 2009